

**ACTIVITĂȚI PENTRU REALIZAREA PROIECTULUI „RESTAURAREA,
REABILITAREA, CONSERVAREA ȘI AMENAJAREA UNUI SPAȚIU EXPOZIȚIONAL ÎN
CADRUL MONUMENTULUI CRUCEA
COMEMORATIVĂ A EROILOR ROMÂNI DIN PRIMUL
RĂZBOI MONDIAL(MONUMENTUL EROILOR
„CRUCEA CARAIMAN”/MONUMENTUL EROILOR
(CRUCEA) DE PE VÂRFUL CARAIMAN)”**

I. Activități:

2021

1. La data de 02.09.2021 a fost convocată Comisia de recepție la finalizarea lucrărilor de restaurare, reabilitare și conservare a Monumentului Eroilor – Crucea de pe Vârful Caraiman și de amenajare a spațiului expozițional din cadrul acestuia.
2. La data 27.07.2021 Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud Muntenia (ADR SM) a avizat macheta plăcii permanente care va fi amplasată la locul de implementare a proiectului.
3. La data de 08.06.2021 a fost lansată, la Cercul Militar Național, Monografia cu titlul „Crucea eroilor români de pe Muntele Caraiman, istoric, restaurare, reabilitare, conservare”, editată de Centrul Tehnic Editorial al Armatei, lucrare coordonată de î.f.p. Codrin - Dumitru Munteanu și de prof. univ. dr. Ion Giurcă.
4. La data de 13.04.2021 a fost semnat Contractul de servicii nr. A5063 privind digitalizarea monumentului.
5. La data de 25.02.2021 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 15 aferentă proiectului.

2020

1. La data de 30.11.2020, cu ocazia prăznuirii sărbătorii creștin-ortodoxe a Sfântului Apostol Andrei, Ocrotitorul României, a fost resfințită Crucea comemorativă a Eroilor români din Primul Război Mondial și de asemenea, au fost finalizate lucrările pentru restaurarea, reabilitarea și conservarea acestui monument istoric, cu 8 luni mai devreme față de termenul prevăzut în proiect.
2. La data de 20.11.2020 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 14 aferentă proiectului.
3. La data de 30.09.2020 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 13 aferentă proiectului.
4. La data de 14.09.2020 cu prilejul sărbătoririi Sfintei Cruci au fost aprinse, după aproape 100 de ani, luminile la Monumentul Eroilor de pe Crucea Caraiman;
5. La data de 03.06.2020 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 12 aferentă proiectului.
6. La data de 27.02.2020 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 11 aferentă proiectului.

2019

1. În anul 2019, la monument au fost executate următoarele lucrări:
  - au fost sablate 15 tronsoane pe care a fost aplicat primul strat anticoroziv;
  - a fost montat sistemul paratrăznet și a fost înlocuit cablul de alimentare pentru curent electric, prin îngropare, de la Crucea Caraiman până la locul de racordare, respectiv punctul de transformare-branșare Coștila, pe o lungime de aproximativ 3 km;
  - au fost montate căminele și capacele pentru acces la cablul de alimentare curent electric, în proporție de 80%;
  - a fost executată săpătura în zona spațiului tehnic de sub platforma de acces, unde va fi amenajat grupul sanitar și unde vor fi amplasate grupul electrogen, bazinele de apă, stația de epurare și stația de pompare a apelor uzate;
  - a fost consolidată cu beton armat zona spațiului tehnic de sub platforma de acces și spațiul în care va fi montată stația de pompare a apelor uzate;
  - a fost montată plasa sudată pe placa de pardoseală a spațiului tehnic;
  - a fost decopertat mozaicul de la trepte și de la platforma de acces, în vederea înlocuirii, a fost montată plasa sudată și a fost turnat betonul pe platforma de acces, în proporție de 50% și a fost consolidată baza primei trepte de acces la monument.
2. Pentru elaborarea monografiei monumentului, în baza Dispoziției secretarului general nr. SG 1/2018, la data de 28.11.2019, a avut loc întâlnirea grupului de lucru în scopul prezentării stadiului realizării activităților pentru realizarea monografiei, și a activităților care vor fi derulate în perspectivă.
3. La data de 21.11.2019 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 10 aferentă proiectului.
4. Pentru elaborarea monografiei monumentului, în baza Dispoziției secretarului general nr. SG 1/2018, la data de 29.10.2019, a avut loc întâlnirea grupului de lucru în scopul prezentării stadiului realizării activităților pentru realizarea monografiei, și a activităților care vor fi derulate în perspectivă.
5. La data de 27.09.2019 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 9 aferentă proiectului.
6. La data de 15.07.2019 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 8 aferentă proiectului.
7. Pentru elaborarea monografiei monumentului, în baza Dispoziției secretarului general nr. SG 1/2018, la data de 19.04.2019, a avut loc întâlnirea grupului de lucru în scopul prezentării stadiului realizării activităților pentru realizarea monografiei, și a activităților care vor fi derulate în perspectivă.
8. La data de 28.03.2019 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 7 aferentă proiectului.

2018

1. La data de 20.12.2018 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 6 aferentă lucrărilor executate în luna septembrie și octombrie 2018.
2. La data de 28.09.2018 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 5 aferentă proiectului.
3. În perioada 14 – 16 septembrie 2018, în Bușteni, jud. Prahova, au fost organizate manifestări dedicate comemorării Primului Război Mondial, celebrării împlinirii a 100 de ani de la Marea Unire și a 90 de ani de la inaugurarea Crucii Eroilor Neamului de pe Vârful Caraiman.
4. La data de 29.06.2018 a fost semnat contractul de servicii de asistență tehnică pentru dirigenție de șantier și supraveghere lucrări.
5. La data de 29.06.2018 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 4 aferentă proiectului.
6. La data de 15.06.2018 a fost dat ordinul de începere a lucrărilor de restaurare, reabilitare și conservare a Crucii Caraiman și de amenajare a spațiului expozițional din cadrul acesteia.
7. La data de 21.05.2018 a fost transmis la Agenția de Dezvoltare Regională Sud Muntenia (ADR SM), dosarul achiziției de execuție a lucrărilor necesare implementării obiectivului de investiție imobiliară „Restaurarea, reabilitarea, conservarea și amenajarea unui spațiu expozițional în cadrul Monumentului Crucea comemorativă a Eroilor români din Primul Război Mondial (Monumentul Eroilor "Crucea Caraiman"/ Monumentul Eroilor (Crucea) de pe Vârful Caraiman)”.
8. La data de 09.05.2018 sub coordonarea secretarului general al Ministerului Apărării Naționale (coordonator general al proiectului), a avut loc întâlnirea echipei de implementare a proiectului cu antreprenorul lucrărilor de restaurare, reabilitare și conservare a Crucii Caraiman și de amenajare a spațiului expozițional din cadrul acesteia, în scopul demarării derulării contractului de lucrări și stabilirii calendarului pentru predarea frontului de lucru, a organizării de șantier și realizării graficului de activități care vor fi derulate în perioada imediat următoare.
9. La data de 07.05.2018 a fost semnat contractul de lucrări de restaurare, reabilitare și conservare a Crucii Caraiman și de amenajare a spațiului expozițional din cadrul acesteia.
10. La data de 28.03.2018 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 3 aferentă proiectului.
11. La data de 30.01.2018 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 2 aferentă proiectului.

2017

1. Au fost elaborate documentele de achiziție și au fost inițiate procedurile de achiziție și atribuirea contractului de lucrări de restaurare, reabilitare și conservare și de amenajare a

spațiului expozițional din cadrul monumentului „Crucea Caraiman”. În data de 22.12.2017, cu numărul de anunț 420377, a fost demarat în Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) achiziția de lucrări de restaurare, reabilitare și conservare a Monumentului Eroilor – Crucea de pe vârful Caraiman și de amenajare a spațiului expozițional din cadrul acestuia

2. La data de 13.12.2017, la Cercul Militar Național, a fost organizată sesiunea științifică ”Crucea Eroilor Neamului de pe muntele Caraiman – un simbol pentru Centenarul Războiului Reîntregirii României”. Aceasta a fost prima sesiune consacrată dintr-o serie de manifestări științifice care se vor desfășura anual până la finalizarea proiectului „Restaurarea, reabilitarea, conservarea și amenajarea unui spațiu expozițional în cadrul Monumentului Crucea comemorativă a Eroilor români din Primul Război Mondial (Monumentul eroilor „Crucea Caraiman”/Monumentul Eroilor (Crucea) de pe Vârful Caraiman)”.
3. La data de 31.10.2017 a fost depusă la ADR SM cererea de rambursare nr. 1 aferentă proiectului.
4. La data de 11.10.2017 a fost transmis la ADR SM, în vederea verificării conformității, Proiectul Tehnic și Detaliile de Execuție. În urma verificării documentației depuse, Proiectul Tehnic a fost declarat conform.
5. Au fost elaborate documentele de achiziție și a fost atribuit atribuirea contractul pentru servicii de audit financiar extern în vederea implementării și derulării proiectului . La data de 06.09.2017 a fost semnat contractul pentru servicii de audit financiar extern, nr. A 10790.
6. La solicitarea ADR SM, la data de 21.08.2017, a fost finalizată introducerea cererii de finanțare în aplicația informatică MySMIS 2014+.
7. Prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 87 din 09.08.2017, secretarul general al Ministerului Apărării Naționale a fost împuternicit ca reprezentant legal al Ministerului Apărării Naționale pentru semnarea tuturor documentelor aferente implementării proiectului.
8. Prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 86 din 09.08.2017, a fost desemnat un Comitet de coordonare al proiectului, având următoarea componență: secretarul general al Ministerului Apărării Naționale, în calitate de președinte, șeful Direcției financiar-contabile, șeful Direcției domeniului și infrastructuri, șeful Direcției informare și relații publice și șeful Direcției pentru relația cu Parlamentul și asistență juridică, în calitate de membri.
9. Prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 85 din 09.08.2017, a fost numită echipa de implementare a proiectului formată din secretarul general al MApN, în calitate de coordonator, 4 reprezentanți ai Direcției domeniului și infrastructuri și un reprezentant al Direcției informare și relații publice.
10. La data de 26.07.2017 a fost semnat contractul de finanțare nr. 97 pentru restaurarea, reabilitarea și conservarea monumentului ”Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial”.
11. La data de 20.07.2016 în cadrul ședinței Secțiunii Tehnice de Arhitectură și Inginerie din cadrul Ministerului Culturii și Identității Naționale (MCIN), sub numărul nr. 242/M/2017 a fost avizată elaborarea documentației de avizare a documentației tehnice, în faza Proiect Tehnic (PT) și Detalii de Execuție (DE).
12. Au fost realizate analizele fizico-chimice și încercările de rezistență a materialelor, pentru determinarea rezistenței la tracțiune a oțelului prin metode nedistructive (duritatea Leeb prin

analiza spectrometrică în situ), determinarea defectelor specifice stării de oboseală/fisurare prin analiza microscopică și cu pulberi magnetice/substanța specifică aplicată în situ și determinarea gradului de afectare a structurii metalice prin fenomenul de ruginire, în zonele specifice, necesare definitivării Proiectului Tehnic.

13. Pentru includerea „Planului de interpretare și prezentare” al monumentului în Proiectul tehnic, în data de 14.07.2017, la sediul Institutului Național al Patrimoniului, a avut loc o întâlnire de lucru, coordonată de secretarul general al Ministerului Apărării Naționale, Codrin-Dumitru Munteanu, în vederea definitivării soluției tehnice pentru amenajarea spațiului expozițional al monumentului.
14. Ca urmare a solicitărilor de clarificări ale ADRSM și ale Autorității de Management pentru Programul Operațional Regional cu privire la documentația de contractare a proiectului, în perioada mai-iunie 2017, Secretariatul general a elaborat și a transmis documentația pentru finalizarea etapei de contractare a proiectului. Astfel, în urma verificării documentației de către Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional, a fost emis Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 42/2017 pentru aprobarea proiectului „Restaurarea, reabilitarea, conservarea și amenajarea unui spațiu expozițional în cadrul Monumentului Crucea comemorativă a Eroilor români din Primul Război Mondial (Monumentul eroilor „Crucea Caraiman”/Monumentul Eroilor (Crucea) de pe Vârful Caraiman)” și a cheltuielilor legate de proiect, cu modificările ulterioare, prin care este aprobat proiectul și cheltuielile legate de proiect.
15. Pentru elaborarea monografiei monumentului, în baza Dispoziției nr. SG 2/2017, în data de 10.05.2017 și 26.05.2017, au avut loc întâlniri ale grupului de lucru în scopul realizării graficului de activități, care vor fi derulate în perspectivă.
16. Secretarul general a emis Dispoziția nr. SG 1/2017 privind constituirea și funcționarea grupului de lucru pentru realizarea Planului expoziției și Dispoziția nr. SG 2/2017 privind constituirea și funcționarea grupului de lucru pentru realizarea Monografiei monumentului „Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial” și a Hărții cu direcțiile de atac și apărare din campaniile purtate în anii 1916 și 1918. În acest sens, pentru elaborarea monografiei „Crucii comemorative a eroilor români din Primul Război Mondial” s-a constituit un grup de lucru, care își desfășoară activitatea sub coordonarea secretarului general al M.Ap.N.
17. Din grupul de lucru fac parte experți ai Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, Muzeului Militar Național ”Regele Ferdinand I”, Serviciului Istoric al Armatei, Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, Asociației Naționale Cultul Eroilor ”Regina Maria” și Institutului Național al Patrimoniului.
18. Direcția Domenii și Infrastructuri a Ministerului Apărării Naționale a emis Autorizația de construire specială nr. A 4.124 din 21.04.2017 pentru executarea lucrărilor de construire a obiectivului de investiție, pe baza acordului Inspecției de Stat în Construcții nr. ISC 86 din 22.02.2017.
19. În cadrul ședinței Secțiunii Tehnice de Arhitectură și Inginerie/Ministerul Culturii și Identității Naționale din data de 22.02.2017 a fost avizată Elaborarea documentației tehnice pentru autorizația de construire (DTAC) sub numărul 17/M/2017 .

2016

1. Pentru asigurarea conformității și calității corespunzătoare a proiectului de restaurare a monumentului, Ministerul Apărării Naționale, Secretariatul general, a încheiat în data de 27.10.2016 un protocol de colaborare cu Institutul Național al Patrimoniului, iar în data de 20.04.2017/02.05.2017 a fost încheiat Actul adițional nr. 1 la protocol prin care se completează punctul B. subpunctul 2. Analize fizico-chimice și încercări de rezistență a materialelor.
2. S-a realizat includerea monumentului ca inițiativă strategică în Planul sectorial al Ministerului Apărării Naționale pentru anul 2016 și înscrierea acestuia în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2016.
3. Ministerul Apărării Naționale a contestat respingerea cererii de finanțare deoarece, potrivit art. 42, alin. 1, lit. b din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi, cu valori cuprinse între 5 milioane lei și 30 milioane, în acest caz încadrându-se și reabilitarea monumentului „Crucea Caraiman”, se aprobă de ordonatorul principal de credite, respectiv ministrul apărării naționale. Drept urmare Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional a admis contestația, prin scrisoarea nr. 97233 din 21.10.2016, constatând nelegalitatea respingerii cererii de finanțare.
4. ADRSM a respins cererea de finanțare pe motiv că nu a fost prezentată Hotărârea de Guvern de aprobare a indicatorilor tehnico-economici.
5. Pe parcursul etapei de verificare a conformității administrative și eligibilității cererii de finanțare, Secretariatul general al MAPN a răspuns la solicitările de clarificări ale Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia.
6. La data de 24.08.2016 a fost depusă la Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia (ADRSM), Cererea de finanțare a proiectului, cu valoarea totală de aproximativ 19 milioane lei.
7. A fost elaborată documentația de avizare a lucrărilor de intervenție (DALI) și a fost obținut avizul de la Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN), sub numărul nr.199/M/2016, în cadrul ședinței Secțiunii Tehnice de Arhitectură și Inginerie din data de 10.08.2016.
8. Agenția pentru Protecția Mediului Prahova a emis Decizia etapei de încadrare nr. 5992 din 09.08.2016 ca urmare a solicitării acordului de mediu adresat de Ministerul Apărării Naționale.
9. Secretarul general a emis Dispoziția nr. SG 1/2016 privind constituirea și funcționarea grupului de lucru pentru asigurarea condițiilor de finanțare din instrumente structurale a proiectului de investiție imobiliară, în baza hotărârii ministrului apărării naționale pe raportul secretarului general nr. SG 2809 din 26.04.2016.
10. A fost emis Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 78/2016 pentru împuternicirea secretarului general pentru semnarea unor documente aferente propunerii de proiect.

11. Secretariatul general a identificat oportunitatea obținerii de finanțare europeană prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 5, Prioritatea de investiții 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural.
12. A fost emisă Hotărârea Consiliului Local al orașului Bușteni nr. 54 din 26.02.2016 prin care s-a transmis imobilul Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial din domeniul public al orașului Bușteni și din administrarea Consiliului Local al orașului Bușteni, în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Apărării Naționale.
13. În ședința din data de 18.02.2016, Guvernul României a aprobat Memorandumul.
14. Ministerul Apărării Naționale, prin Secretariatul general, a inițiat Memorandumul cu tema: Aprobarea transmiterii de către Guvern prin Secretariatul General al Guvernului a unei cereri către Consiliul Local al orașului Bușteni privind emiterea unei hotărâri ce are ca obiect trecerea imobilului „Monumentul eroilor – Cruce”, de pe Masivul Caraiman, din domeniul public al orașului Bușteni, județul Prahova, în domeniul public al statului, în vederea dării în administrare Ministerului Apărării Naționale.

II. Lucrări de restaurare, reabilitare, conservare și amenajare a spațiului expozițional;

1. Lucrări de construcții: decopertare, dezafectare;
2. Lucrări de construcții: infrastructură, suprastructură;
3. Lucrări de construcții: instalații, amenajări interioare, sistematizare teren;
4. Lucrări de conservare lucrare pe timp friguros;
5. Instalare și montaj echipamente;
6. Solicitare și obținere autorizații de funcționare;
7. Reconstruirea și actualizarea cărții tehnice a construcției;
8. Prestarea serviciilor de asistență tehnică din partea dirigintei de șantier;
9. Acceptarea situațiilor de lucrări și plata taxelor și comisioanelor aferente conform reglementărilor legale în vigoare.
10. Darea în folosință.

III. Promovarea monumentului, inclusiv informare și publicitate.

1. Realizarea și actualizarea unei pagini web și a unei pagini de facebook a proiectului.
2. Digitizarea monumentului.
3. Publicarea unor comunicate de presă care să prezinte publicului larg informații despre progresul și rezultatele proiectului și a unui anunț de presă la închiderea proiectului.
4. Publicarea a minim un articol pe un site de informații turistice sau într-o revistă de promovare a obiectivelor turistice.
5. Realizarea și montarea panoului temporar și a celui permanent la locația proiectului, conform cerințelor manualului de identitate POR.
6. Realizarea de stickere/autocolante (window stickers) pentru ferestre pentru promovarea monumentului și distribuirea acestora.

7. Încheierea unor acorduri de colaborare cu actori relevanți în domeniul promovării și conștientizării asupra importanței monumentului și implicarea actorilor relevanți în activități comune.
8. Organizarea unui concert care să ofere experiențe autentice, precum un concert de fanfară militară susținut pe platoul din fața monumentului sau un concert organizat de artiști români consacrați.
9. Organizarea unui concurs de fotografie a monumentului cu jurizare deschisă (on-line).
10. Organizarea de evenimente, parte din Programul Național dedicat aniversării a 100 de ani de la Marea Unire și 100 de ani de la sfârșitul Primului Război Mondial.
11. Organizarea unui eveniment de iluminare specială a monumentului cu ocazia unei Sărbători Naționale sau locale, combinat cu evenimente artistice.
12. Elaborarea unei strategii de promovare pe termen mediu și lung.
13. Derularea unei campanii în școli și licee privind simbolistica monumentului istoric, a gravității fenomenului de vandalism asupra obiectivelor cultural-istorice, a importanței protecției mediului.
14. Organizarea unor conferințe de informare privind rezultatele proiectului.
15. Realizarea și difuzarea unui reportaj sau a unui documentar audio-video de promovare a monumentului și proiectului, care să prezinte istoria monumentului, etapele importante din construcția și restaurarea acestuia.